

HERINNERINGEN

door B. STOFFEL.

Vele jaren geleden bevond ik mij op een zomeravond op een stoomboot die de Trave opvoer naar Lübeck. Ik kwam van Helsingfors en in de sterk kronkelende rivier kwam de boot slechts langzaam vooruit. Ik had voldoende gelegenheid het landschap te bewonderen dat mij zoo sterk aan Patria deed denken. De uitgestrekte weilanden met grazend vee, de golvende rietpluimen langs den oever en het landvolk dat huiswaarts ging na volbrachten dagtaak.

Het was alles weer zoo geheel anders dan de harde granietklippen die ik nog kort geleden verlaten had. Naarmate wij meer Lübeck naderden kreeg de oever een ander karakter, het land werd hooger en zandiger en ik kreeg het eerste Duitsche bosch te zien; inderdaad, weer een stuk Nederland, heide, dennen en bremstruiken. Vooral de grove dennen deden mij aan onze oostelijke provinciën denken; die kompakte massa grove dennebosch, krom en scheef gegroeid, zwaar vertakt aan den buitenkant, vele zonder kroon, en heidestruiken als bodembegroeiing.

Plotseling voelde ik mijn gemis aan boschbouwkennis, maar even snel besepte ik zóó levendig het verschil met het natuurbosch waartusschen ik maanden lang geleefd had en deze povere resultaten van boschaanleg, dat ik van dat oogenblik af mijn gedachten over boschbouw niet meer kon loslaten.

Ik moest terugdenken aan de maanden die verlopen waren, aan den weg dien ik had afgelegd met paard en kar dwars door het golvende landschap, etend en slapend in de gäst-givari, de posthuizen waar men van paarden verwisselde. Ik dacht aan de pleisterplaats waar in een ravijn een beek stroomde en de paarden gewoon waren te drinken, waar mensch en dier door het water moesten waden wanneer sterke regen de beek had doen zwellen. Ik zag weer die pleisterplaats waar de menschen in de Finsche taal lange samenspraken hielden waarvan ik geen woord verstond en ik zag de steile helling, de zoom van het bosch vol elshout, berkenstammen, espen en wilgenstruiken tusschen statige fjnsparren; maar vooral zag ik de roodgele stammen van *Pinus silvestris* hoog boven alles uitstekende, die wondervolle door sneeuwdruk gebogen stammen waarop de avondzon een sprookjesachtigen glans verspreidde.

Ik kreeg een visioen uit mijn kinderjaren, een voorstelling uit een oude prentenbijbel waar de aartsvaders met hun vee rusten aan de bron onder schaduw van hooge palmboomen. De wijding die van deze oude drinkplaats uitging, zal mij deze herinnering wel voor oogen gebracht hebben en hoe fel moet het beeld van die pijnboomen op mijn netvlies hebben geschinen dat ik nu na zooveel jaren dat alles voor mij zie.

Helaas de boomen die toen mijn oogen bekoorden zijn verdwenen en met hen groote oppervlakten bosch van Finland en van Scandinavië. Ondanks eendrachtig samenwerken zal de boschbouwerswereld niet kunnen verhoeden dat de houtvoorraden van Europa steeds achteruit gaan, want ook in Noord-Europa gaat het neerslaan der bosschen veel sneller dan de mogelijkheden van hergroei. De statistieken wijzen wel dezelfde oppervlakte bosch maar het timmerhout verdwijnt en uit papierhout en paalhout van geringe afmeting bestaan de bosschen.

Op iedere landsregeering rust thans de plicht boschbouw te bevorderen en te beschermen.

Een bezoek aan 't Mastbosch en Liesbosch bij Breda nog kort geleden overtuigde mij van de groote waarde van goed beheerd bosch. Hoe prettig doet het enthousiasme ons aan dier stille werkers waarvan de buitenwereld weinig verneemt, der boschbouwambtenaren van hoog tot laag. Het is mij of er op dien werkring een speciale waardigheid rust, een plichtsbefes als natuurlijke uiting.

Het weerzien van de bosschen bij Breda schonk mij een groote vreugde omdat overal de geest van Van Schermbeek mij tegen straalde. Wat aan hem bij zijn leven niet gelukt was omdat zijn praktische ervaring (als Indisch ambtenaar) in Nederland te kort schoot, zijn geest had de ware groeikracht onzer bosschen reeds lang ontdekt en zijn leerlingen hebben tot stand gebracht wat zijn zienersoogen zagen.

Voor mij was het een openbaring, een vreugdedag, want ik zag eigen bescheiden proefnemingen op groote schaal hier in toepassing gebracht. De boschweelde, de boomontwikkeling die de bezoekers van Mast- en Liesbosch te zien krijgen is inderdaad een gevolg van de praktisch uitgevoerde gedachten-gang van Van Schermbeek, het meest nabijkomend de ideale plekken in het natuurbosch dat ik reeds in mijn jonge jaren aanschouwde.

En nu ik deze dingen overdenk rijzen allerlei bosch-tafereelen uit eigen land mij voor den geest en ik zie de stille werkers in de kleinere boschcomplexen op onze buiten-plaatsen wonderen doen met eigen vergaarde kennis. Ik zie de groote liefde die uitgaat van de begeerte naar oorspronkelijkheid, de groote aantrekking van de natuur die ons een spiegel voorhoudt van de hoogste uiting van schoonheid.